

Trwają konsultacje publiczne projektu ustawy o zatrudnianiu cudzoziemców. Nowe przepisy zastąpią dotychczasowe regulacje dotyczące tego obszaru zawarte w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Elektronizacja procedur związanych z uzyskaniem zezwolenia na pracę i przyjęcia oświadczenia

Przewiduje się pełną elektronizację postępowania dotyczącego zezwolenia na pracę cudzoziemca lub oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi oraz wykorzystanie systemów informatycznych do monitoringu wykorzystania zezwoleń i oświadczeń. Będzie to możliwe dzięki modernizacji rozwiązań teleinformatycznego.

W ocenie skutków regulacji wskazano m.in., że pełna cyfryzacja procedury udzielania zezwoleń na pracę cudzoziemca pozwoli na lepsze gospodarowanie zasobami kadrowymi urzędów pracy niż w przypadku prowadzenia postępowań dotyczących legalizacji pracy cudzoziemców w sposób tradycyjny. Jedynie niewielka liczba urzędników zostanie skierowana do pomocy pracodawcom będącym osobami wykluczonymi cyfrowo w składaniu wniosków o wydanie zezwolenia na pracę drogą elektroniczną.

Likwidacja testu rynku pracy

Jak wskazują projektodawcy obecnie test rynku pracy jest realizowany tylko dla około 10% cudzoziemców. Większość pracujących w Polsce cudzoziemców to obywatele 6 państw, którzy pracują na podstawie oświadczeń i którzy już teraz są zwolnieni z testu rynku pracy (Armenia, Białoruś, Gruzja, Mołdawia, Rosji i Ukraina). Pozostali cudzoziemcy zwolnieni z testu rynku pracy to osoby wykonujące zawody deficytowe na rynku pracy, np. informatycy. W obecnej sytuacji na rynku pracy, a także w dającej się przewidzieć przyszłości test rynku pracy stanowi zbędne biurokratyczne obciążenie.

Doprecyzowanie pozostałych warunków udzielenia zezwolenia na pracę

W celu wzmocnienia pozycji cudzoziemca na rynku pracy, utrzymania standardów na rynku pracy i ochrony przed nadużyciami projektowana ustawa będzie przewidywała stosowanie następujących rozwiązań:

- Za pomocą systemu teleinformatycznego będzie możliwe automatyczne porównywanie kwoty wynagrodzenia określonej we wniosku o wydanie zezwolenia na pracę lub oświadczeniu z kwotami wynagrodzeń określonymi w ofertach pracy zamieszczonych w CBOP, dotyczących porównywalnej pracy na danym terenie.
- Przesłanką odmowy wydania zezwolenia na pracę cudzoziemca będą zaległości pracodawcy w opłacaniu składek na ubezpieczenie społeczne za okres przekraczający 2 miesiące.
- Przesłankami fakultatywnej odmowy wydania zezwolenia na pracę będą okoliczności, z których z dużym prawdopodobieństwem będzie wynikało, że cudzoziemiec, mimo otrzymania zezwolenia na pracę, nie będzie wykonywał pracy na rzecz pracodawcy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo że pracodawca nie będzie dopełniał obowiązków związanych z powierzeniem pracy cudzoziemcowi lub innym osobom lub z prowadzeniem działalności.
- Przepisy przewidujące odmowę wydania zezwolenia na pracę ze względu na ukaranie pracodawcy lub osoby go reprezentującej będą sformułowane w sposób łatwiejszy do stosowania niż obecnie.
- Ustawa będzie przewidywała ułatwienia dotyczące zatrudnienia cudzoziemców na podstawie umów o pracę (np. wnioski o wydanie zezwolenia na pracę oraz oświadczenia będą załatwiane w

pierwszej kolejności).

- Zezwolenie na pracę będzie można wydać, jeżeli wymiar czasu pracy będzie nie mniejszy niż $\frac{1}{4}$ pełnego wymiaru czasu pracy w miesiącu. Celem takiego rozwiązania jest ograniczenie nadużyć polegających na deklarowaniu zaniżonego czasu pracy w celu bezprawnego zaniżenia kosztów pracy.
- W projekcie ustawy zostaną określone warunki, pod jakimi pracodawca będzie mógł powierzyć cudzoziemcowi pracę w innym wymiarze czasu niż określony w zezwoleniu na pracę. Uwzględnią one rozwiązania przewidziane obowiązującymi przepisami dotyczącymi wymiaru czasu pracy oraz potrzebę ochrony praw i interesów cudzoziemca.
- W celu zmniejszenia ryzyka nadużywania i obchodzenia przepisów o pracy tymczasowej i agencjach zatrudnienia, w szczególności w zakresie wykorzystywania tzw. outsourcingu pracowniczego, przewiduje się odmowę wydania zezwolenia na pracę, gdy cudzoziemiec na podstawie umowy z pracodawcą wykonywałby pracę na rzecz i pod kierownictwem osoby trzeciej, a nie miałby statusu pracownika tymczasowego zatrudnionego przez agencję pracy tymczasowej, świadczącej swoje usługi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Usprawnienie procedur w przypadku kontynuacji pracy cudzoziemca

Projektowana ustawa nie będzie przewidywała instytucji przedłużenia zezwolenia na pracę, będzie natomiast przewidywała usprawnienie procedury wydania nowego zezwolenia na pracę, jeżeli cudzoziemiec wykonywał pracę zgodnie z poprzednio wydanym zezwoleniem na pracę. System teleinformatyczny pozwoli na sprawdzanie, czy w związku z pracą cudzoziemca odprowadzane były składki na ubezpieczenie społeczne, zaliczki na podatek dochodowy. Jeśli tak było, na indywidualnych kontach pracodawcy i pracownika na miesiąc przed upływem terminu ważności zezwolenia na pracę wyświetli się komunikat o możliwości złożenia wniosku o nowe zezwolenie na pracę. W razie złożenia wniosku o kolejne zezwolenie na pracę będzie ono wydawane niemal automatycznie.

Doprecyzowanie przepisów proceduralnych dotyczących oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi

W obecnie obowiązujących przepisach brak jest regulacji dotyczących przypadków, w których oświadczenie jest złożone do niewłaściwego miejscowo urzędu, zawiera omyłki pisarskie lub gdy powiatowy urząd pracy błędnie wpisał oświadczenie do ewidencji. Brakuje też przepisów przewidujących usunięcie niewykorzystywanych oświadczeń z obrotu prawnego. Kwestie te zostaną uregulowane w projektowanej ustawie.

Zmiany w przepisach określających sposób wymiaru kary

Projekt ustawy o zatrudnianiu cudzoziemców wprowadzi zasadę, że wymiar kary grzywny za wykroczenie nielegalnego powierzania pracy cudzoziemcom powinien być proporcjonalny do liczby cudzoziemców, którym powierzono pracę nielegalnie. Ministerstwo zwróciło uwagę, że nielegalne powierzanie pracy dużej grupie cudzoziemców przez długi okres czasu odznacza się znacznie wyższą społeczną szkodliwością niż incydentalne nielegalne powierzenie wykonywania pracy jednemu cudzoziemcowi przez krótki okres czasu. Przewiduje się, że nowe rozwiązanie wpłynie na zwiększenie dolegliwości kary dla podmiotów, które powierzają nielegalnie pracę wielu cudzoziemcom, i poprzez dotkliwe sankcje zniechęci kolejne podmioty do nielegalnego powierzania pracy cudzoziemcom.

Automatyczne sprawdzanie, czy podmiot nie był ukarany

Stworzone ma zostać narzędzie wspierające egzekwowanie zakazu wydawania zezwoleń na pracę cudzoziemca podmiotom ukaranym za nielegalne powierzanie wykonywania pracy cudzoziemcom; System teleinformatyczny MRiPS będzie mógł (także w sposób zautomatyzowany) sprawdzać dane będące w posiadaniu organów kontrolnych i Krajowego Rejestru Karnego.

Projekt dostępny jest [tutaj](#).